

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over leersteun
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Op 25 oktober 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota “Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften”. Op 25 juni 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de Conceptnota decreet leersteun. In deze conceptnota werden de krijtlijnen uitgezet voor het decreet leersteun.

Op basis van de beleidsdoelstellingen en beleidsmaatregelen die werden geformuleerd in de conceptnota decreet leersteun werd het voorontwerp van decreet over leersteun vormgegeven. Het decreet behelst maatregelen voor het gewoon onderwijs, voor de leersteun voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en hun leerkrachten in scholen voor gewoon onderwijs én voor het buitengewoon onderwijs.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van decreet betreft het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 25 oktober 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota “Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften” (VR 2019 2510 DOC.1123-1TER).

Op 25 juni 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de Conceptnota decreet leersteun (VR 2021 2506 MED.0220-TER). Bij de conceptnota decreet leersteun werd advies gevraagd en verkregen van volgende adviesraden:

- De Vlaamse onderwijsraad
- De Vlaamse adviesraad handicap (Noozo)
- De Vlaamse raad WVG

De conceptnota en de verkregen adviezen vormden de basis voor het ontwerp van het decreet over leersteun.

Voor het voorontwerp van decreet over leersteun werden de volgende adviezen verkregen:

- Wetgevingstechnisch en taaldvies op 12 mei 2022
- JoKER-advies op 18 mei 2022
- Advies van Inspectie van Financiën op 24 juni 2022
- Begrotingsakkoord op 04 juli 2022

In uitvoering van artikel 11bis van het decreet basisonderwijs en artikel 70 van de Codex Secundair Onderwijs werd over voorliggend ontwerp van decreet overleg gepleegd met enerzijds de afgevaardigden van de schoolbesturen en anderzijds de representatieve vakorganisaties. Deze overlegmomenten vonden plaats op 4 en 6 juli 2022.

2. INHOUD

Het voorliggend decreet heeft als doelstelling dat elke leerling in Vlaanderen de juiste ondersteuning krijgt. Het mikt op onderwijskwaliteit, maximale leerwinst en een optimale ontwikkeling voor alle leerlingen, met een model dat doenbaar en haalbaar blijft voor de schoolteams en alle andere betrokkenen.

Dit decreet vervangt het huidige M-Decreet, dat dezelfde nobele doelstellingen had, maar in de praktijk met tekortkomingen kampte. We maken daarom een aantal belangrijke nieuwe keuzes ten aanzien van het M-decreet en het huidige ondersteuningsmodel. We behouden integraal het beschikbare budget van het ondersteuningsmodel (> 190 miljoen euro jaarlijks) maar kiezen bewust voor een nieuwe richting zodat mensen en middelen veel minder versnipperd worden en veel efficiënter aangewend worden. Zo kunnen we met hetzelfde budget betere resultaten bereiken.

We kiezen voor het adagium: gewoon onderwijs als het kan en buitengewoon onderwijs als het nodig is. We verzoenen op deze manier het recht op inclusief kwaliteitsvol onderwijs voor de individuele leerling met het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor elke leerling. De klassenraad neemt de finale beslissing over de toegang tot het gewoon onderwijs. De school beoordeelt hierbij de (dis)proportionaliteit van de te treffen maatregelen.

We gaan schoolteams beter wapenen en ondersteunen om sterke brede basiszorg en verhoogde zorg aan te bieden. Er komt ook een beter aanbod voor leerlingen waarvan het CLB inschat dat ze bovenop de sterke brede basiszorg en de verhoogde zorg nog extra leersteun nodig hebben. Mensen, middelen en expertise worden geconcentreerd in nieuwe leersteuncentra, die anders georganiseerd zijn dan de huidige ondersteuningsnetwerken. We kiezen voor een beperkt aantal leersteuncentra die de mogelijkheden maximaal bundelen én garanderen met een voldoende kritische massa. Scholen voor gewoon onderwijs kiezen vrij het leersteuncentrum waarbij ze willen aansluiten en nemen een belangrijke rol op in de leersteunraad. Zij brengen immers de middelen in. Jaarlijks kunnen ze kiezen om hun middelen in dat leersteuncentrum onder te brengen waar hun noden optimaal beantwoord worden. Omdat scholen als het ware aandeelhouders worden in het leersteuncentrum, werkt het systeem ook responsabiliserend. We sturen het financieringsmodel ook bij zodat we de leerlingen en

hun leerkrachten die nood hebben aan leersteun nog beter kunnen bereiken. De middelen moeten veel meer dan vandaag het geval is terecht komen in de klassen zelf.

Vlaanderenbreed creëren we consensus over kwaliteitsvolle leersteun, via een specifiek referentiekader. De pedagogische begeleidingsdiensten, de centra voor leerlingenbegeleiding en de onderwijsinspectie zetten in op het ondersteunen en toezicht houden op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding.

Vanuit de specifieke bezorgdheid omtrent de beschikbaarheid van expertise voor leerlingen met een motorische beperking, visuele beperking, auditieve beperking of spraak- of taalontwikkelingsstoornis voorzien we de mogelijkheid voor een beperkt aantal scholen van het buitengewoon onderwijs die zich op een welzijnscampus bevinden om die specifieke leersteun achterliggend aan te bieden.

De leerondersteuners zelf krijgen voor het eerst echt stabiele arbeidsvoorwaarden. Concreet komt er één ambt van leerondersteuner. De bekwaamheidsbewijzen voor dit ambt worden ruim gelaten. Hierdoor geven we autonomie en vertrouwen aan de Leersteuncentra om een modern personeelsbeleid te voeren. Voor de meer dan 3.000 personeelsleden die momenteel reeds als ondersteuner aan de slag zijn, creëren we een mogelijkheid om over te stappen naar een leersteuncentrum, zodat zij perspectief krijgen op werkzekerheid. De ondersteuners die overstappen en vastbenoemd zijn of al beschikken over een TADD nemen dit mee in hun aanstelling als leerondersteuner.

Dit decreet leersteun heeft ook oog voor het buitengewoon onderwijs, dat zorgt voor kwaliteitsvol onderwijs aan leerlingen die nood hebben aan een doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context gedurende de periode die nodig is. Scholen voor buitengewoon onderwijs stellen hoge doelen voor hun leerlingen en werken actief aan de mogelijkheid tot overstap of terugkeer naar het gewoon onderwijs. Er wordt daarom ingezet op meer samenwerking en afstemming tussen gewoon en buitengewoon onderwijs.

Voor de artikelsgewijze toelichting verwijzen we naar de memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de realisatie van het decreet over leersteun is op de begroting een budget van 4,3 miljoen ingeschreven. Voor meer toelichting over het omkaderingsmechanisme van het leersteunmodel, verwijzen we naar de uitgebreide nota aan de Inspectie van Financiën.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 24 juni 2022.

Het begrotingsakkoord werd ontvangen op 04 juli 2022.

B. ESR-TOETS

Geen impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale en provinciale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Volgend op de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet over leersteun zal advies gevraagd worden aan de volgende adviesraden:

- De Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)
- De Vlaamse adviesraad handicap (Noozo)
- De Vlaamse raad welzijn, volksgezondheid en gezin (raad WVG)
- De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Het ontwerp van decreet zal ook ter advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC).

Het ontwerp van decreet zal voorgelegd worden aan de bevoegde onderhandelingscomités.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over leersteun en de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten:
 1. over dit voorontwerp van decreet over leersteun een advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Vlaamse adviesraad handicap (Noozo), de Vlaamse raad welzijn, volksgezondheid en gezin (raad WVG), en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
 2. De minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;

3. Voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;
 4. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.
3. haar toestemming te verlenen om, onder voorbehoud van definitieve goedkeuring, over de inhoud van de maatregelen uit dit voorontwerp van decreet te communiceren.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS